

EMLÉKEZTETŐ

1. Műhelymunka nap, Berente, 2015. jan. 5.

Szerkesztett jegyzetek

Résztevők száma: 21 fő (a program munkatársain kívül)

A képviselőtestület, az önkormányzat, intézményvezetők, civil szervezetek és vállalkozók is képviseltetve vannak a csoportban.

Fontos, a jövőképet is meghatározó hír: a mai napon lemondott a testület polgármestere.

JÖVŐKÉP

Témakörök szerint rendezve

Mottó: „*A források ne célok, hanem eszközök legyenek értelmes célok megvalósításához a közösségért*”

1. Értékek kapcsán megfogalmazott vágyak, célok

- **Értékválság:** anyagiasság, a pénz cél lett és nem eszköz (ennek megváltoztatása fontos) „nem lottó ötös”
- **Jövőkép hiánya a fiatalok körében,** sodródás. Cél lenne megtanulni, hogyan lehet normális, értelmes életet élni. Bár a jövőképet egyénileg alakítja ki mindenki, de fontos a szocializáció és a család szerepe.
- **Elmagányosodás** – Mit lehet ellene tenni? szeretetteljes családi légkör kialakítása, ahol szeretik az embert, ahová tartozni tud.
- **Munkaalapú társadalom** megteremtése – a segélyezés nem motivál a munkára
- **Egyenlő bánásmód** – de nemcsak szlogenként, hanem ténylegesen megvalósítva
- **Tolerancia, alázat**
- **Egészség és zöld értékek,** környezetbarát folyamatok – nemcsak elméletben, hanem a gyakorlatban is megvalósítva.
- **Élhető település** legyen: **egyéni** (életlehetőség, munkalehetőség, jövőkép), **közösségi** (aktivitás, részvétel, összetartás) és **környezeti** (biztonságos: környezetkímélő, energiafelhasználás, korszerű hulladék-kezelés, veszélyes utak rendbetétele) értelemben egyaránt

2. Közösségi értékek, célok

- Jelenleg a közösségben az intolerancia és az elhidegülés jellemző, az egyéni érdekek a csoport érdekei elé helyezése a jellemző. Jövőbeli vágyott cél: **közösségi tolerancia, egymás elfogadása, odafigyelés**

- **Lakosság bevonása:** a nehezen bevonható lakosság érdektelenségének csökkentése és motiválása a részvételre a közösségi programokon, ügyekben
- **Vonzó közösségi élet kialakítása:** programok, segítő együttműködés (régén jó volt a település sportban, ma hiába van pálya, nem jönnek).
- Berente múltjának feltérképezése, **hagyományőrzés**
- **Destruktív közösségi erők kezelése:** a kívülállók destruktív kritikái a tevékeny, aktív egyének és szervezetek ellen („utálkozás”, „egymás fúrása”) (pl. facebook csoportban is) cinizmust és apátiát szül, demotiválja a tenni akarókat. Nehéz aktívnek lenni, mert sok a támadás, pl. „minek vannak az egyesületek? A rájuk költött pénzt is is szét kellene osztani” a „kívülállók” szerint
- **Önkéntesség és civil aktivitás:** a jelenlevőkben közös szemlélet: önkéntes munka, társadalmi munka fontos a közösségnek
- **Szemléletváltás szükségessége**

3. Gazdaság, oktatás és foglalkoztatás / munkahelyek

- szakképzettség megszerzése
- munkaszerzés
- szakképzést kaptak az országtól- vállalkozók nem tudnak vele mit kezdeni, kevés! (3 éves képzés visszaállítása szükséges!) – a mostani képzés nem elég

Megoldandó kihívások

- elegendő jövedelem (az életminőséget javítása érdekében)
- bizonytalan a munkavállalás
- tanulás pénzfüggő
- szakképzettségért alacsony jövedelem
- nyugodt megélhetést biztosító megfelelő nyugdíj (ledolgozott élet után),
- gazdasági önállóság kialakítása (most: alkalmazotti lét)
- jelenlegi forrásokat nem eszközként tekintik, hanem célként

4. Demográfiai kihívásokat megoldani

- fiatalok számára bérlakások biztosítása
- kevés helyi gyerek problémájának megoldása
- elvándorlás veszélyének kezelése, fiatalok helyben tartása

5. Konkrét fejlesztési célok, javaslatok

- szabadidőparknál (ami jelenleg kihasználatlan, akár legelőnek is lehetne használni...) állandó színpadot lehetne felállítani
- kis sípálya- szánkópálya (gyerekeknek) a domboldalon
- barlanghoz tanösvény
- horgászto újratelepítése halakkal (régén nagy horgászélet volt a tónál)

6. A település vezetés munkájával kapcsolatban megjelent gondolatok, visszajelzések

- jelenlegi faluvezetés ugyanaz, mint a régi (újráválasztás történt 1 kivétellel)

- nem úgy halad, ahogy a pénzek lehetővé tenné- vezetők hozzáállása
- igényként megjelenik, hogy a mai munka eredményéről visszacsatolást kapjanak a képviselők

HELYZETÉRTÉKELÉS (SWOT ANALÍZIS)

Belső, jelenben is fennálló tényezők	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
- 9 civil szervezet, egyesület (90 tag)- szervezettség, mozgás, támogatás van - vállalkozások- még van olyan ember, aki idejön (de ha így folytatódik?) - pénz, óriási adóbevétel, ebből tud osztani (ez a legkönnyebb), ez jobba teszi az ittlakók az életét, jó anyagi helyzet - jó infrastruktúra, intézményi, szociális háló - jó az intézmények közötti együttműködés - remény a változásra való hajlamra - sikeres rendezvények, sokszínű programok	- lakosság problémái: közösségi élet, aktivitás hiánya, érdektelenség, - fiatalság problémái: a fiatalok elvesztése, jövőkép hiánya - fiataloknak szórakozási lehetőségek hiánya (sport, kultúrházi, színházi események) - önkormányzat problémái: faluvezetés gyengeségei, anyagi, megélhetési problémák rosszul kezelése, felkészületlenség, szegregáció, rövid távú gondolkodás - megfelelő képzettség hiánya

Külső, jövőben várható hatások	
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
- munkahelyteremtés (egzisztenciális biztonság) - képzések (fiatalok számára) - tartalékos képzés - eszközök teremtése, létesítmények, építmények - fiatalok életformájának fejlesztése - jól tanuló gyermekek támogatása, erősítése - személyiség fejlesztése	- környezeti ártalom, ipari, kémiai környezet (pajzsmirigy rák, lappangó veszélyek) (bár az elmúlt években sokkal biztonságosabban működik már a BorsodChem) - pénz, anyagiasság - az önkormányzati segélyezés elharapózása - falu kiöregedése, fiatalok elvándorlása

- ipari vállalatok, helyi vállalatok fejlesztése, vállalkozások ösztönzése, gazdaság fejlesztése	- vállalkozók elköltözése - önös érdekek előtérbe helyezése - szociális rendszerekre támaszkodás - földek megművelésének hiánya- nincsenek betartva a szabályok (aki nem műveli, az nem kap segélyt) - tágabb kontextus: országos szinten a törvényhozás nem kedvező döntései, nehéz tervezhetőség a folyamatos változások miatt
--	--

A 2. műhelymunka nap javasolt tervezete

	Ki?	Program
1.	Zsuzsa	Köszöntés és az új résztvevők (ha van ilyen) bemutatkozása, a mai nap céljai és napirendje
2.	János	Köszöntés és az elmúlt másfél hét fejlemények összefoglalása, tájékoztatás és válasz az esetleges kérdésekre
3.	Zsuzsa	Értékek - azoknak a vágyott változásoknak a körbejárása, ami nem anyagi forrásoktól függ (kb. 1 óra időtartam)
4.	János	Gazdasági Program főbb pontjainak bemutatása (János)
5.	Zsuzsa János közreműködésével a tartalmi kérdésekben	A tervezet véleményezése kiscsoportos munkában szakmacsoportok szerint Szemponatok: ▪ Van-e ami tisztázásra szorul? ▪ Van-e olyan téma, ami nem szerepel, de fontos lenne? ▪ Mivel értenek egyet és van-e ami módosításra szorul? ▪ ... ▪ ... Plenáris: Csoportok visszajelzései János: ha megfogalmazódnak konklúziók, összegzés, visszajelzés
6.	Zsuzsa	Nyílt nap (Jan. 26.) tartalmának megbeszélése, ötletek, javaslatok gyűjtése
7.	Zsuzsa	Zárás, visszajelzések
VACSORA		

HELYI KÖZÖSSÉGI AKADÉMIÁK – KÖZÖSSÉGI BÁZISÚ HELYI STRATÉGIAALKOTÓ WORKSHOP 2. NAP

Dátum: 2015. január 15. 14:00

Helyszín: Berente, Művelődési Ház

Vezető tréner: Z. Papp Zsuzsanna

Képzésszervező: Bagány Márton

ELŐZŐ NAP MEGÁLLAPÍTÁSAI, ÉSZREVÉTELEI A HELYI TRÉNINGEN RÉSZTVEVŐK ELMONDÁSAI ALAPJÁN:

- Swot analízis
- A meglévő pénzügyi források elköltéséről van elképzelés, de ezek a források most csökkenni fognak.
- A stabil helyzet hiánya miatt, sodródó állapot.
- „Jó hangulatú délután, aktív munka.”
- „Az emberek fejében kéne rendet tenni.”
- Pozitív, hogy a különböző életet élő helyi lakosok mégis hasonlóan gondolkodnak.
- Jó a közös gondolkodás, új helyzetet eredményezett.
- A településstratégiai kérdésekben meglepően azonos vélemények voltak.
- Kiderült, h a település közösségileg aktív lakosainak le kell ülni beszélgetni egymással, az objektív párbeszédnek eredménye van, ez ügyben jók a tapasztalatok.
- „Sok minden van papíron, ígéletben, a valóságnak nincs köze (jobb program kell)”

TRÉNING FELDAT: ÉRTÉKEK, DÖNTÉSEK

Döntések:

- mi alapján döntenek, mi alapján gondolkodnak?
- milyen értékekből indulnak ki?
- az egyéniből kiindulni, majd csoportosan megbeszélni!

Értékek:

- gondolkodás szintjei:
 - magánéleti
 - szakmai/szervezeti
 - képviselt érdekcsoportok szempontjából
 - közösségi/települési
- jelenben lévő vagy jövőben vágyott értékek
- őszinteség, biztonság

PREZENTÁLÁS, FLIPCHARTOK:

1. csoport

- Elv: magánértékből kiindulva a közösségi értékek felé
- Legfontosabb: egészség
- Berentén a tiszta, élhető környezet
- Jó közérzet (érdekképviselő, szakma, magánélet)
- oktatás: 8 év alatt végezzék el a gyerekek a 8 osztályt (mert, akinek még nincs 8 osztálya se, annak a gondolkodása nem kiforrott)
- Vágyalom a biztonság (anyagi, munkahelyi, közbiztonság, család, intézmények működése)
- Sok az intézmény (kiterjedt, óvodától az idősok otthonáig), jó együttműködés van közöttük
- Folyamatos képzés, élethosszon keresztül (ettől talán fontosabb lesz több dolog mindenkinek)

2. csoport

- Módszer: pragmatikus szemlélet, honnan kellett volna indulni és hova kellett volna elérni Berente megalakulásakor
- Feltevés: ha Berente önálló lesz, akkor a helyi vállalkozások segítséget kapnak, ezáltal nagyobb hatékonysággal, lendülettel működhetnének. Ellenben, jelen vezetők a nagyobb pénzekkel rendelkező vállalkozásokat segítik, azokat, akiktől többet profitál a falu.
- Javaslat: felül kéne vizsgálni a helyi adópolitikát.
- A helyi vállalkozóknak kidolgozni egy olyan programot, amivel erősíteni tudják a helyi foglalkoztatottságot. Összejövetelek kellenek, meetingek, közös tanácskozások, gyakorlatilag egymás segítése, szervezett külső becsatolások a belülről nem látszó problémák kiküszöbölésére.
- Szükségesek a forrásteremtő helyi kezdeményezések.

Konkrét javaslatok (múlt alkalommal is felmerültek):

- Vágy: József Attila út folytatása.
- Szándék a szabadidőpark jobb kihasználására. Helyi rendezvényeket oda lehet vinni, színpadot, sátrat, parkolót kell odatelepíteni. Turisztikai vonása lehet.
- Ötlet: sípálya, szánkópálya. Lehetséges helyszíne: volt bányá nyomvonala.
- Túra-út nyomvonalának rendezése - látványossági lehetőség.
- Problémák vannak a horgásztóval. Korábban alig lehetett feljutni szabad stéghez, ma már nincs ott ember, aki horgászna. Nincsenek nagy halak, két telepítéssel meg lehetne oldani, hogy megfelelő méretű halak legyenek a tóban.
- A horgásztóval kapcsolatban elmaradt a helyi közösség véleménykikérése.
- Reflektálás a horgásztóra a településgondnokról: az adatokkal nem ért egyet (nem 70 dekák a halak), konzultációt megkíséreltek már tartani.
- Sport: Kulturáltabb, nagyobb termet szeretnének, megbízható tagságot, jobb együttműködést az önkormányzattal.

- Vállalkozóknak, egyesületeknek kéne összehozni egy helyi érdekcsoportot, mely közösségileg tud fellépni az önkormányzatnál.

3. csoport:

- Észrevétel a költségvetéssel kapcsolatban: a korábbi önkormányzat a Borsodchemet méltánytalanul támogatja, ehelyett a berentei kisvállalkozókat kellene támogatni.
- Szükséges a kreativitás megléte.
- A szakmai szervezeteknek folyamatos tudásfrissítésre van szüksége. A szervezet vezetőjének a magánérdekeket figyelmen kívül hagyva a szervezetét kell menedzselnie.
- Legyen hit abban, amit az érintett csinál, függetlenül attól, hogy mit.
- Meglévő értékek: bizalom, erkölcs, etika – ezeket fejleszteni kell, „tanulni, tanulni, tanulni”
- Ha van pénz van jövő, ha van tudás van jövő. A pénz körül forog minden (szubjektív vélemény, nem ért vele egyet mindenki).
- Túl kell jutni az anyagi gondolkodáson, mert közösségromboló.
- Visszacsatolás a „halastó” problémára: a munkaalapú szemléletváltásra van szükség, „nem a pénz az Isten.” Tanulni kell a saját hibáinkból, a másokéból. Hiába van a településnek a legnagyobb egy főre eső adóbevétele, mégse boldog senki. Fontos a példamutatás a nevelésben.
- Reagálás: Hiába van Berentén pénz, ha nem tudja senki kezelni. A helyi kultúrát kell megeremteni, javítani.
- Korábban nem volt műveletlen terület Berentén, jobb volt a munkamorál. A helyiek azt várják el, hogy minél könnyebb nekik itt az élet - így is könnyebb, mint máshol, de még könnyebbet szeretnének.
- Mióta megvan a jólét, nincs közösség. Mindenki elvárja, hogy helyette valaki csinálja meg a munkát. A közösségért senki nem áldoz a saját idejéből.
- A helyi közösségtudat szempontjából jó példák vannak a környezetben pl: Alacska.
- Pénzből pénzt kell csinálni, szükséges a marketingszemlélet.
- Ki kell alakítani a jövőképet a helyi lakosokban. Az életcélok legyenek nagyobbak, ne segílyből kívánjanak megélni a lakosok.
- A civil szerveződések lenézik a helyiek, ezen változtatni kell.
- Az egyéni érdekek ne kerüljenek a közösségiek elé.
- Túl sok „startost” tart el az önkormányzat. Nem motiváltak, mert a kezükbe nyomják a pénzt, gyakorlatilag nem csinálnak semmit.
- A falu eddigi vezetése „elherdálta” az időt. Nem most kellene gondolkodni a problémákon, idáig nem történt semmi. 15 év telt el és nem történt semmi. A mezőgazdaság korábban virult, pénz nélkül.
- Régebben volt közösség, most meg ellenségeskedés van. Innét nehéz stratégiát alkotni, nem szabadott volna hagyni, hogy idáig jusson Berente. A saját értékeket meg kellett volna tartani. Ma nincsenek közös értékek.
- „A fejtől búzlik a hal, a vezetés és a pénz tette ilyenné”.

4. csoport

- Soha nem késő elkezdni valamit.
- Cél az életünk jobbítása, csak eszköz a pénz.
- Tudományos szempontból vizsgálják a helyzetet (Miskolci Egyetem oktatóival)
- Párbeszéd szükséges a közös gondolkodáshoz, melyet formálisan és informálisan is meg lehet valósítani.
- Logikus gondolkodás, racionalitás. Együttgondolkodás, kooperáció.
- Az egészség kérdésében tudatosabban kell gondolkodni, főleg egy erőműnek a szomszédságában. Előrébb kell tenni az egészséget a prioritási listán.
- Tolerancia, egymás elfogadása, munkaalapú társadalom, közösségi lét elősegítése.
- Olyan közösségben szeretnénk élni, ahol érezzük, hogy fontosak vagyunk és nekünk is fontos ez a közeg.
- Helyi erőnyeket, értékeket prezentálni kell, büszkének kell rá lenni.
- Célravezető lehet a programok pályázati úton történő támogatása. Nem szervezeteket, hanem programokat kell támogatni. Átláthatóbb lenne a történet, sok konfliktust feloldhat.
- Előre megfontolt, kis lépésekkel haladó stratégia szükséges, döntések szakmai megalapozottsága valamint integrált döntéshozatal.

Közös pontok, közös értékek:

- Mindenki félti Berentét
- Várakozás
- Tenni akarás
- Elismerés hiánya, az elismerés iránti igény

Jegyző úr ismerteti a 2011-2014. évi GAZDASÁGI PROGRAM-ot és felülvizsgálatának szükségességét

Alapvetések:

- ciklusprogram, 5 évre szól, s kötelező a választásokat követő hat hónapon belül megalkotni
 - helyi értékek, közösen kialakított program fontossága
 - erősségek, gyengeségek felismerése
 - munkaalapú társadalom megteremtése a cél
 - önkormányzati feladatok újragondolása
-
- A gyár és az önkormányzat kapcsolatának újragondolása, érdekek egyeztetése.
 - Kell egy megfelelő adópolitika. Szükséges a helyi vállalkozáspolitikai helyes kialakítása.
 - Munkahelyteremtés és megtartás fontossága: vagy vállalkozás segítés/fejlesztés vagy önkormányzat, mint munkaadó.
 - Iskoláztatási program: ösztönözni a fiatalokat, hogy helyben maradjanak, megteremteni nekik a lehetőségeket.
 - Szociális politika újragondolása

2 munkacsoportra válás:

Gazdasági munkacsoport

A Gazdasági programterv megvitatása, visszajelzések gyűjtése, kérdések megválaszolása, párbeszéd, mi a realitás. A program legitimitásának növelése a gazdasági szereplők körében.

A csoport az alábbi területeken javasolt változást:

- vállalkozásfejlesztés, munkahelyteremtés/megtartás támogatása,
- kiszámítható, tervezhető helyi adópolitika,
- munkaalapú helyi társadalom megteremtése (segély helyett munkát),
- hosszú távon fenntartható önkormányzati gazdálkodási modell kialakítása, melyet a helyi közösség érdekei, céljai vezérelnek,
- hatékonyabb, olcsóbb településüzemeltetés, intézményfenntartás.

A csoportban résztvevő vállalkozók, intézményvezetők és helyi társadalmi szervezetek képviselői eredményesnek tartják a műhelynapokat, az eltérő vélemények, érdekek és értékek miatti vitát, konszenzus keresést, a közös jövőkép kialakítását.

Szociális munkacsoport (két altéma, alcsoporthoz képződött)

Vezető téma az egyik alcsoporthoz: a fiatalok bevonásának módjai és lehetőségei

Fontos sikerélmény az egész település számára: egy jól sikerült program, az akadályverseny

Erre mindenki szívesen emlékezik vissza, mindenki részt vett benne és jól volt megszervezve. Ez egy olyan közös élmény, amire érdemes lehet építeni.

Összegzés:

Tréneri értékek: biztonság, felelősség

Sok csoportnál szerepelt: a párbeszéd igénye

Ez nem adott, számos feltétel, érték és megfelelő kontextus szükséges hozzá, úgymint jó közérzet, nyíltság, bizalom, bátorság, motiváció (hogyan van esély a változtatásra vs. cinizmus), vitakultúra, a konfliktusokat erőforrásként értelmezzük, hitelesség.

Ezek kialakítása hosszabb idő és ezen a két nap során is dolgoztunk. Visszajelzés a csoport felé: nyitottabb, tényleges párbeszéd kezdődött meg.

Összeállította: Z. Papp Zsuzsanna
NKE tréner